

Är förorten verkligen grå?

Jag håller senaste numret av Socialpolitik i min hand. Som vanligt en tidning späckad med intressanta artiklar, recensioner och mycket mer.

Men jag kan inte hjälpa att omslagsbilden liksom de tillhörande fotografierna inne i tidningen ger mig dubbla känslor. Mitt förortsjag, som jag fortfarande bär inom mig, åker ner i skoskaften. Var det detta här jag gav mina barn i uppväxtmiljö? Vad var det för förälder jag var? Var det bara grått och tristess och var den enda räddningen utifrån kommande ideellt arbetande personer? Var det verkligen så?

Bilderna skildrar just den period då min familj bodde i Rinkeby 1975 – 1993 i Stockholm, men Hammarkullen i Göteborg. Säkert dock samma förhållanden. Snabbt uppbyggda hus, planskilda korsningar och mycket betong på gårdarna – åtminstone när det var helt nybyggt. Från början mer svenskar och mot slutet vi de enda svenskarna på gården.

Mina barn är uppvuxna i Rinkeby.

Under åren 1997 – 2004 arbetade jag i Husby, Kista och Akalla. Anställd men ändå mycket känsla av invånare kvar. Närhet till Rinkeby och många av mina grannar hade flyttat över fältet. Kände mig hemma.

Det finns något i ögat utifrån som stör mig. En gång hade jag också detta öga utifrån. Under åren 1970 – 72 var jag fältassistent i Rosengård och skrev då boken *Fallet Rosengård* tillsammans med min kollega **Alf Ronnby**. 1972 – 73 jobbade jag som socialsekreterare i Kroksbäck – båda stadsdelar i Malmö. Som yrkesperson hade jag just dessa ögon som jag ser i bilderna och reportaget. Ögon som ser betong och tristess.

Men så annorlunda jag kände mig efter flytten till Stockholm och Rinkeby. Hade väl aldrig trott att jag skulle flytta till

miljonprogrammet, men det var bara där det fanns lediga lägenheter. Redan första dagen fick jag en helt annan upplevelse. Hade glömt portnycklarna och knackade på fönstret till lägenheten längst ner. Ut kom en finsk romsk familj och på ett huj var allt jag ägde uppburet i lägenheten. Sedan följde 18 år med tragik och glädje, svåra händelser men också en erfarenhet av människor från hela världen.

Vad man än kan säga så var det inte grått, snarare rött. Det kanske man inte heller orkar med vare sig det är blod, kärlek eller politik. Men grått var det aldrig!

Åren då jag jobbade i Husby hade barnen där en konstutställning på Husby träff. Det var glödande färger, guld, lila, silver, rött, svart. Explosivt och nästan våldsamt. Samtidigt var det konstutställning av barnen i Dalarö skola, min nya hemort. Där var det grått i olika nyanser, ljusblått, vitt – dvs typiska skärgårdsfärger. Kanske behöver vi båda dessa för att må bra.

Skickar med en bild från Dalarö. Så här ser vår betong ut. Men den blir aldrig synonymt med orten av någon anledning.

Hos oss letar man efter idyllen men i förorten letar man efter tristessen. Ingetdera ger sanningen.

Blev efter några år i Rinkeby uppsökt av en forskare vars namn jag inte kommer ihåg nu. Men han hade forskat i hur den svarta pedagogiken, när det gäller skildringen av förorten, påverkar invånarnas självbild negativt och han undrade hur jag såg på

detta. Kunde inte annat än att tänka på vilka som är vinnare – med Rosengårdsboken fick jag ett gott renommé som socialarbetare och nu har vi en bildkonstnär som gör internationell karriär.

Ja, visst ger den lilla killen på bilden en känsla av kamp – men med så sorgsna ögon? Och varför kunde åtminstone inte han ha färg – varför ska han framstå som en del av betongen?

Vad vill vi säga med vår tidning?

Sanningen är inte enkel!

Carin Flemström

Redaktionen svarar:

Det är **Jesper Jensen**, då fyra år, som ser på oss från omslaget på SocialPolitik nr 1/2019. Han ser allvarlig ut. Fotograferad av sin pappa **Jens S Jensen** i Hammarkullen på 1970-talet.

Vad vill vi säga med bilden? Varför har vi valt den som omslag? undrar Carin Flemström.

Vi för tanken vidare: *Vad ville Jens säga med bilden?*

SOCIAL POLITIK

NR 1 • mars 2019 • PRIS: 79 KRONOR

KULTUR & SAMHÄLLE

Tema: Skapa mening 4, 13, 16, 32, 48

Pionjär inom barnpsykiatri 24

Bortgift under sommarlovet 44

Fotografen som såg barnen 28

BARN LEVER SINA LIV

I texten inuti tidningen med rubriken *Fotograf i förort* – Jens S Jensen såg hur barnen hade det, får läsaren veta att Jens S

Jensen återkom till Hammarkullen som dokumentärfotograf under fyra decennier. Han gjorde fyra fotoböcker om området. Under en period bodde han också där. Dokumentärfotografen deltar men ser ändå utifrån. Jens S Jensen var kritisk till hur arkitekturen anpassades till ekonomiska behov. Han var också kritisk till den massmediala bilden och stigmatiseringen av människorna som bodde i Hammarkullen.

Ändå uppfattar du Carin att det bilden förmedlar är just en slags stigmatisering : "i förorten letar man efter tristessen" skriver du.

Vi såg inte det i första hand. Jo, vi ser Jesper i en miljö som inte känns så barnvänlig. Hade man haft barnens behov först hade man nog inte byggt miljonprogram. Kanske var, och är förorten ändå barnvänlig?

Vi har satt orden "Barn lever sina liv " till bilden. För det gör barn. Barn lever sina liv i den miljö vi vuxna skapar runt omkring dem. Men de har också en egen kraft. Barn är i behov av vuxnas skydd och de är kompetenta. Detta samtidigt.

Jesper ska spela brännboll. Snart är han hos sina kamrater. Tänker vi när vi ser bilden. Han ler inte. Är det provocerande att han inte ler?

Vi tycker att det är en fin bild på ett barn i en uppväxtmiljö som har både brister och tillgångar.

[Här kan man se](#) en del av våra tidigare omslag. Många har mycket färg.

Och [här ännu fler](#) och läsa om vår historia, 24 år av envis samhällsdebatt.